

Muzejsko društvo
Škofja Loka
Grajska pot 13
4220 Škofja Loka

T 04 517 04 00
E info@mdloka.si
www.mdloka.si

Škofja Loka, 23. 9. 2009

Spoštovani Metka Debeljak Vomberger in Jožejka Debeljak Žakelj, spoštovani sorodniki Tineta Debeljaka iz Argentine, Škofje Loke in Slovenije, spoštovani župan, spoštovani konzul Republike Poljske, drugi gostje, spoštovane dame in gospodje,

V izjemno čast mi je, da vas lahko nagovorim na današnjem Blaznikovem večeru, ki ga posvečamo življenju in delu dr. Tineta Debeljaka, soustanovitelja Muzejskega društva Škofja Loka in eni največjih loških osebnosti.

Muzejsko društvo Škofja Loka je nastalo leta 1937 na pobudo profesorskega ceha, v katerem so bili med najbolj dejavnimi mladostni prijatelji, sosedje »podnunci« Tine Debeljak, Pavel Blaznik in France Planina. Loški profesorji, ki so se po letu 1930 v poletnem času srečevali v Škofji Loki, so začutili klic in poslanstvo, da morajo nekaj narediti za ohranjanje izjemno bogate naravne in kulturne dediščine na Loškem in s tem negovanja ljubezni do rodni krajev in ljudi. V tej želji so ustanovili Muzejsko društvo, ki je že po dveh letih ustanovilo Loški muzej.

Ko sem se v zadnjem letu in pol seznanjal z začetki delovanja našega društva, sem vedno bolj občudoval izjemno ustvarjalno moč naših ustanoviteljev in njihovo zavedanje, da morajo svoje znanje in sposobnosti deliti tudi z drugimi in jih nameniti za širše dobro. Danes žal velikokrat prevladuje razmišljanje, da je za osebno blagostanje zaslužen le vsak posameznik, da je to le posledica njegovega dela in zaradi tega mu sadov naj ne bi bilo potrebno deliti z drugimi. Naši ustanovitelji so razmišljali drugače in se zavedali, da so prejeti talenti dar, ki so ga prinesli s seboj in ki se je ob njihovem trdem delu lahko razvil tudi zaradi njihovih prednikov, njihovih domačih, kulturnih in družbenih dogajanj in drugih zunanjih okoliščin. Svoje talente so zastonjsko delili z drugimi in ob tem začutili neprecenljivo notranje bogastvo in zadovoljstvo, ki ga prinaša tovrstno delovanje.

Sedanji člani Muzejskega društva Škofja Loka s ponosom nadaljujemo njihovo delo in njihove vrednote negujemo tudi v času, za katerega se včasih zdi, da jim ob uveljavljanju globalizacije ni več naklonjen. Osebno pa sem prepričan, da bomo ustrezno mesto v svetu našli le, če bomo v srcu ohranili ljubezen do rodni krajev, ljubezen, ki hkrati ohranja odprtost in spoštovanje tudi do drugih. Ko sva včeraj z Markom postavljala razstavo, mi je večkrat omenil, kako je v Loki prijetno in lepo. Ob tem sem se spomnil, da žal lepoto in pomen rodni krajev in ljudi velikokrat v pravi meri začutimo šele takrat, ko gremo v tuje kraje, kar sem globoko začutil tudi ob letošnjem obisku sorodnikov v ZDA in Kanadi. Zato Ločanke in Ločani, bodimo ponosni na naše rodne kraje in ljudi ter to večkrat povejmo tako sebi kot drugim.

Osebnost Tineta Debeljaka sem zelo začutil lansko poletje ob prebiranju njegovih pesmi in pisem objavljenih v knjigi Črni Kamnitnik / Loma Negra. V njih izraža neizmerno hrepenenje in ljubezen do svojih najdražjih, žene Vere, sina Tineta in hčerke Metke in Jožejke, od katerih je bil ločen skoraj 10 let ter do ljubljene Loke, ki jo po letu 1945 žal ni več videl. Njegov velik ponos na rodno Loko je izkazal že leta 1930, ko je za ilustrirano prilogo časopisa Slovenec skupaj z Blaznikom in Planino pripravil prilogo o Škofji Loki in nekaj let za tem v pesmi, ki jo

je napisal ob otvoritvi nove šole. Ljubljena Loka je bila vedno globoko zasidrana v njegovem srcu. Sin Tine Debeljak, ki žal zaradi bolezni danes ne more biti z nami in ga na daljavo seveda prisrčno pozdravljam, je leta 1991 o očetu zapisal: (citiram) *Petdeset let Škofje Loke ni gledal s telesnimi očmi, a videl jo je jasno z duhovnimi, s tretjim očesom spomina in ljubezni. Vedno mu je bila prisotna rojstna Škofja Loka v pogovorih, delih, kot center srečanj loških rojakov, čeprav sredi pampe ali mestnega centra. (konec citata).*

Delovanje našega društva je v letošnjem letu tesno povezano z življenjem in delom Tineta Debeljaka, ki ga bomo v nadaljevanju večera podrobneje spoznali. Januarja smo se spomnili 20-letnice njegove smrti, ob letošnji ponovni uprizoritvi Škofjeloškega pasijona smo ponatisnili njegovo besedilo, ki ga je pripravil ob uprizoritvi Škofjeloškega pasijona leta 1936. Večini je poznano, da je ravno Debeljak po več kot 150 letih loški biser leta 1936 priredil za gledališki oder, ga pripravil in režiral. Izveden je bil za sedanjo osnovno šolo Škofja Loka mesto in starejši Ločani se te uprizoritve še dobro spominjajo. Vrhunec pa je seveda današnji večer, ko bomo predstavili knjigo Olimpijski venec in ga posthumno imenovali za častnega člana našega društva in ga s tem pridružili prijateljema Blazniku in Planini, ki sta bila te časti deležna že pred mnogimi leti in s katerima je od leta 2003 skupaj tudi v Aleji znamenitih Ločanov.

Iskreno se zahvaljujem vsem, ki sodelujete in ste pomagali pri pripravi današnjega večera in še zlasti pri pripravi knjige Olimpijski venec. Izjemna zahvala polonistu dr. Nikolaju Ježu in dr. Rozini Švent, ki je pripravila obsežno gradivo za Debeljakovo bibliografijo. Za uvodne besede v knjigi se zahvaljujem poljskemu veleposlaniku Piotru Kazsubi in Januszu Klimu, predsedniku društva slovensko-poljskega prijateljstva. V knjigi sem zasledil, da je bil Debeljak v tridesetih letih tajnik društva poljskega prijateljstva, kar še dodatno utemeljuje naše sodelovanje. Za sodelovanje in podporo se zahvaljujem Mariji Lebar, direktorici Knjižnice Ivana Tavčarja Škofja Loka, Alešu Murnu, direktorju Zavoda za šport Škofja Loka, in Janezu Poljancu, članu uprave družbe Krka. Za finančno podporo pri izdaji knjige se zahvaljujem županu Igorju Drakslerju in občinskim svetnikom. Hvala tudi Juretu Svolfšaku in Heleni Janežič, ki je skrbno tkala naše niti.

Izjemno sem vesel, da sta se današnjega večera udeležili tudi Debeljakovi hčeri Meta Debeljak Vombergar in Jožejka Debeljak Žakelj, ki sta ob tej priložnosti skupaj s svojimi sorodniki prišli iz daljne Argentine. Na ta način smo z njunim očetom na duhovni ravni še globlje povezani. Iskrena hvala tudi fotografskemu ustvarjalcu Marku Vombergarju, Debeljakovemu vnuku, ki nam je skozi fotografijo približal današnje življenje Slovencev v Argentini.

Želim vam prijeten večer in druženje, ob katerem si bomo lahko izmenjali še veliko misli o soustanovitelju našega društva dr. Tinetu Debeljaku.

Mag. Aleksander Igličar

Predsednik Muzejskega društva Škofja Loka